

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Organizacja Usług Socjalnych Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Praca socjalna Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 24PSOS.24P.06953.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Monika Oliwa-Ciesielska	
Prowadzący zajęcia	Monika Oliwa-Ciesielska	
Okres Semestr 3	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z głównymi propozycjami definicyjnymi oraz koncepcjami socjologicznymi dotyczącymi usług socjalnych, a także rozumieniem oraz sposobami organizacji usług socjalnych w polityce społecznej.
C2	Rozwinięcie umiejętności wykorzystania wiedzy o sposobach efektywnego projektowania i organizowania usług socjalnych w obszarze pracy socjalnej.
C3	Wyrobienie umiejętności rozpoznawania społecznych, gospodarczych i politycznych uwarunkowań rozwoju usług socjalnych.
C4	Przekazanie wiedzy oraz podkreślenie istotności innowacyjnych sposobów organizacji i realizacji usług socjalnych. Nabycie wiedzy na temat podstawowych i innowacyjnych tendencji w rozwoju organizacji usług socjalnych.
C5	Ukształtowanie umiejętności oceny wpływu kontekstu społecznego oraz zasobów instytucjonalnych pomocy społecznej w obszarze organizacji i realizacji innowacyjnych usług socjalnych.
C6	Pogłębienie umiejętności projektowania, produkcji i wdrażania innowacyjnych rozwiązań w zakresie usług socjalnych, odpowiadających potrzebom danych społeczności lub grup w zgodzie z wymogami kontekstu systemowego i instytucjonalnego

Wymagania wstępne

BRAK

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Definiuje różne sposoby organizacji usług społecznych w polityce społecznej i potrafi umiejscowić usługi socjalne w szerszych systemach polityk publicznych.	PSO_K2_W05, PSO_K2_W06	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
W2	Posiada wiedzę z obszaru teorii polityki społecznej i teorii socjologicznej podejmujących kwestię organizacji usług socjalnych.	PSO_K2_W08	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Wykorzystuje wiedzę z zakresu organizacji usług socjalnych do opracowywania planów projektowania i realizacji innowacyjnych rozwiązań w obszarze pracy socjalnej.	PSO_K2_U04	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
U2	Potrafi dobrać typ usług socjalnych do specyfiki społeczno-kulturowej określonej zbiorowości lub jednostki zagrożonej wykluczeniem.	PSO_K2_U02	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
U3	Potrafi krytycznie ocenić efekty wprowadzenia innowacyjnych usług społecznych w różnych społecznościach.	PSO_K2_U01	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest świadomy/a instytucjonalnych i środowiskowych uwarunkowań dotyczących realizacji innowacyjnych rozwiązań w sposobie organizacji usług społecznych.	PSO_K2_K03, PSO_K2_K04	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Posiada przygotowanie do pracy w instytucjach organizujących i świadczących usługi socjalne.	PSO_K2_K04	Egzamin ustny, Test, Projekt, Prezentacja multimedialna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wprowadzenie do zagadnienia usług socjalnych: usługi socjalne na tle innych usług; perspektywa terminologiczna (usługi społeczne, socjalne, opiekuńcze, usługi środowiskowe), organizacja usług socjalnych.	W1, W2, U1	Wykład, Konwersatorium
2.	Determinanty rozwoju usług socjalnych w Polsce, uwarunkowania systemowe i społeczno-gospodarcze wprowadzania innowacji społecznych w pracy socjalnej i usługach socjalnych.	W2, U1	Wykład, Konwersatorium
3.	Organizacja usług społecznych w świetle teorii polityki społecznej – aktywna polityka społeczna, inwestycyjna polityka społeczna, obywatelska polityka społeczna, innowacyjna polityka społeczna.	U2, U3	Wykład, Konwersatorium
4.	Zarządzanie usługami socjalnymi – organizacja usług w praktyce regionalnej i lokalnej polityki społecznej.	U2, U3, K1	Wykład, Konwersatorium
5.	Deinstytucjonalizacja i decentralizacja usług socjalnych w polskim systemie pomocy społecznej – zalety i wady.	K1, K2	Wykład, Konwersatorium
6.	Organizacja usług socjalnych w Polsce: dostępność i jakość usług w różnych dziedzinach.	U2, U3, K1	Wykład, Konwersatorium
7.	Modele ewaluacji usług socjalnych – przykłady innowacji i dobrych praktyk	W1, W2, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
8.	Deinstytucjonalizacja usług socjalnych – zalety i wady. Tendencje decentralizacji usług w polskim systemie pomocy społecznej.	U3	Wykład, Konwersatorium
9.	Organizacja usług socjalnych dla poszczególnych kategorii obywateli: usługi opiekuńcze (przykłady innowacji). Organizacja usług socjalnych dla poszczególnych kategorii obywateli: przeciwdziałanie biedzie i wykluczeniu społecznemu (przykłady innowacji).	U3, K1	Wykład, Konwersatorium
10.	Rola instytucji pomocy społecznej i pracownika socjalnego w usługach socjalnych – od animatora i organizatora do realizatora działań pomocowych.	K2	Wykład, Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Metoda aktywizująca - konstruowanie "map myśli", Praca w grupach
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Ocena z egzaminu z treści wykładu – sprawdzenie znajomości treści wykładów: • bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne: wyczerpująca odpowiedź na trzy pytania zadane podczas ustnego egzaminu; • dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne wyczerpująca odpowiedź na co najmniej dwa pytania, dobra odpowiedź na jedno pytanie zadane podczas ustnego egzaminu; • dobry (db; 4,0): dobra wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne: wyczerpująca odpowiedź na co najmniej jedno pytanie, dobra odpowiedź na pozostałe pytania zadane podczas ustnego egzaminu; • dostateczny plus (+dst; 3,5): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami: dobra odpowiedź na co najmniej jedno pytanie, dostateczne odpowiedzi na dwa pozostałe pytania, zadane podczas ustnego egzaminu; • dostateczny (dst; 3,0): zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne, ale z licznymi błędami: dostateczne odpowiedzi na zadane trzy pytania, zadane podczas ustnego egzaminu; • niedostateczny (ndst; 2,0): niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje personalne i społeczne: błędne, nieprecyzyjne odpowiedzi na zadane trzy pytania, zadane podczas ustnego egzaminu.
Konwersatorium	Ocena składowa za pracę w trakcie semestru, zwieńczoną prezentacją przygotowanego projektu (połowa oceny końcowej) oraz zaliczenie końcowe - test (połowa oceny końcowej). Ocena za prezentację: • bardzo dobry (bdb; 5,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne i krytyczne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dobry plus (+db; 4,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji i podpierania się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dobry (db; 4,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, trafny i celowy dobór wątków, logiczne i adekwatne wypowiedzi/komentarze, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, własne przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dostateczny plus (+dst; 3,5): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków do prezentacji, możliwe drobne uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, unikanie spekulacji, możliwe drobne uchybienia polegające na podpieraniu się wiedzą potoczną, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury przedmiotu • dostateczny (dst; 3,0): zastosowanie odpowiedniego (naukowego) słownictwa, dostatecznie trafny dobór wątków, możliwe uchybienia w wypowiedzi/komentarzach, przemyślenia poparte wiedzą wyniesioną z zajęć • niedostateczny (ndst; 2,0): poważne błędy merytoryczne, braki w odwołaniach do źródeł i słownictwa, wykorzystanie wyłącznie wiedzy potocznej Skala ocen testu: • bardzo dobry (bdb; 5,0): powyżej 90% poprawnych odpowiedzi • dobry plus (+db; 4,5): 80-90% poprawnych odpowiedzi • dobry (db; 4,0): 70-79% poprawnych odpowiedzi • dostateczny plus (+dst; 3,5): 60-69% poprawnych odpowiedzi • dostateczny (dst; 3,0): 50-59% poprawnych odpowiedzi • niedostateczny (ndst; 2,0): poniżej 50% poprawnych odpowiedzi

Literatura

Obowiązkowa

1. Bukowski, A., Rudnicki, S., J. Strycharz, J. (2012). Społeczny wymiar innowacji. Zarządzanie Publiczne 2(20):13-23.
2. Erbel, J. (2020) Poza własnością. W stronę udanej polityki. Kraków, Wydawnictwo Zamek, wybrane fragmenty
3. Grewiński M., Wielosektorowa polityka społeczna. O przeobrażeniach państwa opiekuńczego, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa 2009.
4. Grewiński M., Rymśza M. (red.) Polityka aktywizacji w Polsce. Usługi reintegracji w sektorze gospodarki społecznej, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa 2011, Cz. III Usługi społeczne, s. 197-312, publikacja w wolnym dostępie,
5. Grewiński M., Skrzypczak B., Środowiskowe usługi społeczne – nowa perspektywa polityki i pedagogiki społecznej, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa 2011, publikacja w wolnym dostępie,
6. Hausner J., Zarządzanie publiczne, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2008
7. Heinasmaki S., Liebsh M., Usługi socjalne zorientowane na osobę – w kierunku porozumienia, w: A. Brandstaetter, P. Herrmann, C. O`Connel, Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 62-84, publikacja w wolnym dostępie,
8. Herrmann P., Usługi socjalne jako instrument integracji – z perspektywy Unii Europejskiej, w: A. Brandstaetter, P. Herrmann, C. O`Connel, Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 85-96, publikacja w wolnym dostępie,
9. Herrmann P., Dostępność usług socjalnych – kwestia oceny usług z perspektywy jakości społecznej, w: A. Brandstaetter, P. Herrmann, C. O`Connel, Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 124-153, publikacja w wolnym dostępie,
10. Herrmann P, Brandstaetter A., O usługach socjalnych, w: A. Brandstaetter, P. Herrmann, C. O`Connel, Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 26-42, publikacja w wolnym dostępie,
11. • Karwacki A., Kaźmierczak T., Rymśza M., Reintegracja. Aktywna polityka społeczna w praktyce, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2014, Rozdz. 8,9,10,11,12, s. 229-382, publikacja w wolnym dostępie,

Dodatkowa

1. Krzyszkowski J., Wzrost znaczenia usług społecznych w czasach wyzwania demograficznego. „Acta Universitatis Lodzensis. Folia Oeconomica”, 2 (312), 2015, publikacja w wolnym dostępie, Krzyszkowski J., Pomoc społeczna wobec starzenia się społeczeństwa polskiego. „Przegląd Socjologiczny”, LXII, nr 2/2013, publikacja w wolnym dostępie,
2. Morel N., Palier B., Palme J. (red.), Polityka społeczna jako inwestycja, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2015,
3. Piątek K., Wstęp do wydania polskiego, w: A. Brandstaetter, P. Herrmann, C. O`Connel, Definiowanie usług socjalnych w kontekście europejskim – od ogółu do szczegółu, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 11-16, publikacja w wolnym dostępie,
4. Pieńkosz J., Matejczuk A. (red.), Teoria i praktyka działania instytucji opieki w Polsce. Raport końcowy, Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich, Warszawa 2015, Rozdz. 5. Zarządzanie opieką, s. 85-164, publikacja w wolnym dostępie.
5. Raclaw M., Zinstrumentalizowane rodzicielstwo. Rodziny zastępcze – między usługą a odruchem serca. Perspektywa socjologiczna. Wydawnictwo Edukacyjne Akapit, Toruń 2017, cz. I Usługi społeczne jako zjawisko socjologiczne i społeczne, cz. III Opieka zastępcza jako usługa społeczna, s. 25-59; 105-176,
6. Rajkiewicz A., Świadczenia socjalne, w: A. Rajkiewicz, J. Supińska, M. Księżopolski, Polityka społeczna. Materiały do studiowania, BPS, Interart, Warszawa 1996, s. 237-244,
7. Rybka I., Wiszczun E., Usługi w pomocy społecznej, w: M. Grewiński, B. Więckowska (red.), Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce. Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie, Warszawa 2010, s. 158-212, publikacja w wolnym dostępie,
8. Sobolewska-Poniedziałek, E. (2011) Innowacje społeczne dla ludności 65+ w Polsce. [w:] Wyrwa J. (red.) (2014) Innowacje społeczne w teorii i praktyce. Warszawa, PWE, ss.117-137.
9. Sztandar-Sztanderska K., Zieleńska M. (2020) What Makes an Ideal Unemployed Person? Values and Norms Encapsulated in a Computerized Profiling Tool. Social Work & Society 18(1).
10. Sztandar-Sztanderska, K. (2015) Usługi publiczne dla wszystkich i dla nikogo? Krytyczne studium wymogów administracji pracy. Polityka społeczna 1:15-21.
11. Wronka-Pośpiech M. (2015) Innowacje społeczne – pojęcie i znaczenie. Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe 212:124-136.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie pracy pisemnej	10
Przygotowanie do egzaminu	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
PSO_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do Identyfikowania i rozstrzygania dylematów etycznych i trudności organizacyjnych związanych z wykonywaniem zawodu pracownika socjalnego
PSO_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do tworzenia (współtworzenia) podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego w obszarze pracy socjalnej i pomocy społecznej
PSO_K2_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystać wiedzę do opisu, interpretacji i wyjaśniania procesów społecznych istotnych dla pracy socjalnej przy pomocy pojęć i teorii stosowanych w naukach społecznych
PSO_K2_U02	Absolwent/ka potrafi przewidywać i modelować zjawiska oraz procesy społeczne w tym przygotować projekt socjalny, program społeczny, strategię rozwiązywania problemów społecznych
PSO_K2_U04	Absolwent/ka potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do rozwiązywania trudności w świadczeniu pracy socjalnej
PSO_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób zasady tworzenia, funkcjonowania i integrowania instytucji i organizacji pomocowych oraz możliwości budowania sieci społecznych
PSO_K2_W06	Absolwent/ka zna i rozumie system pomocy jednostkom i grupom z wykorzystaniem zasad pracy socjalnej, pomocy społecznej i usług socjalnych z uwzględnieniem konieczności podejmowania działań nadzwyczajnych
PSO_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie zasoby i funkcjonowanie infrastruktury pomocy społecznej oraz systemu wsparcia społecznego w odniesieniu do aktualnych potrzeb i problemów społecznych oraz kierunków polityki społecznej